

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **JUDr. E.**, bývajúcej v M., P., proti žalovaným **1/ Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Župné nám. 13 a **2/ Krajskému súdu v Žiline**, Orolská 3, o zaplatenie **17 883,20 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 7C 326/2007, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 19. novembra 2015 sp. zn. 19Co 126/2014, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovaným 1/ a 2/ nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žilina rozsudkom z 30. októbra 2013 č. k. 7C 326/2007-138 zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala, aby súd zaviazal žalovaných 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne zaplatiť jej sumu 17 883,20 eur s príslušenstvom titulom odchodného pri skončení výkonu funkcie sudcu podľa § 21 zákona č. 385/2000 Z. z. Žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov konania nepriznal. Okresný súd vychádzal zo zistenia, že žalobkyňa vykonávala funkciu sudkyne od r. 1976, naposledy na Krajskom súde v Žiline. Listom z 24. mája 2004 adresovaným prezidentovi Slovenskej republiky, žalobkyňa podľa ust. § 19 zákona č. 385/2000 Z. z. oznámila, že sa vzdáva funkcie sudcu, pretože od 1. júna 2004 sa stane poberateľkou predčasného starobného dôchodku v zmysle § 67 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. Listom zo 16. júna 2005 adresovaným Ministrovi spravodlivosti Slovenskej republiky žiadala žalobkyňa o priznanie a vyplatenie odchodného vo výške

538.750 Sk, ktoré si uplatnila aj s úrokom z omeškania od 11. júna 2004. V zmysle ust. § 19 zákona č. 385/2000 Z. z. zanikla žalobkyni funkcia sudcu dňom 31. mája 2004. V ust. § 21 ods. 2 predmetného zákona účinného v čase skončenia výkonu funkcie sudcu žalobkyňou sa uvádza, že pri skončení výkonu funkcie sudcu po nadobudnutí nároku na starobný dôchodok alebo invalidný dôchodok, patrí sudcovi odchodné. Odchodné sa viaže na splnenie dvoch podmienok, a to 1.) skončenie výkonu funkcie sudcu, 2.) po nadobudnutí nároku na starobný alebo invalidný dôchodok. V čase zániku funkcie sudcu (31. mája 2004) žalobkyni nevznikol nárok na starobný alebo invalidný dôchodok, ani nárok na predčasný starobný dôchodok, ktorý jej vznikol až dňa 1. júna 2004. K 1. júnu 2004 už však žalobkyňa sudkyňou nebola, funkcia jej zanikla 31. mája 2004. Odchodné je teda viazané na osobu sudcu, ktorému skončil výkon funkcie sudcu po nadobudnutí nároku na starobný alebo invalidný dôchodok, nie však na osoby, ktorým funkcia sudcu zanikla pred nadobudnutím nároku na starobný alebo invalidný dôchodok. Žalobkyňa sa písomne vzdala funkcie sudcu a táto funkcia jej zanikla 31. mája 2004, uvedeným dňom prestala byť sudkyňou, nárok na starobný dôchodok jej nevznikol a nárok na predčasný starobný dôchodok jej vznikol až dňa 1. júna 2004, teda po zániku funkcie sudcu, a preto sa na ňu nevzťahuje ust. § 21 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. účinný do 31. decembra 2004 ani účinný od 1. januára 2005. Pokiaľ žalobkyňa poukazovala na to, že zákon č. 586/2004 Z. z., ktorým bol novelizovaný zákon č. 385/2000 Z. z., s účinnosťou od 1. januára 2005, zrovnoprávnil predčasný starobný dôchodok s dovtedy existujúcimi dôchodkami ako dôvod pre vznik nároku na odchodné pri skončení výkonu funkcie sudcu, avšak nevyriešil právnu situáciu sudcov, ktorým vznikol nárok na predčasný starobný dôchodok v období od 1. januára 2004 do 31. decembra 2004. Ani to, že predčasný starobný dôchodok po dovŕšení dôchodkového veku je starobný dôchodok (§ 69a zákona č. 461/2003 Z. z.), čo u žalobkyne nastalo 29. septembra 2006, nemôže súd viesť k záveru, že splnila podmienky na odchodné, nakoľko odchodné je viazané na osobu sudcu, ktorému skončil výkon funkcie sudcu po nadobudnutí nároku na starobný alebo invalidný dôchodok. Žalobkyni skončil výkon funkcie sudcu pred vznikom tohto nároku dňa 31. mája 2004, preto bolo potrebné návrh žalobkyne ako nedôvodný zamietnuť. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1 O. s. p.

Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Trenčíne rozsudkom z 19. novembra 2015 sp. zn. 19Co 126/2014 rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 a 2 O. s. p.) a žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa

s tým, že odvolacie námietky, ktoré sú totožné s tvrdeniami žalobkyne uplatnenými pred súdom prvého stupňa, nemohli vo veci privodiť zmenu napadnutého rozsudku. Dospel k záveru, že nárok na predčasný starobný dôchodok vznikol žalobkyni na základe jej žiadosti v zmysle ust. § 67 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. dňom 1. júna 2004. Odchodné v zmysle § 21 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z., účinného do 31. decembra 2004, bolo viazané na osobu sudcu, ktorému skončil výkon funkcie po nadobudnutí nároku na dôchodok starobný alebo invalidný, čo však nie je prípad žalobkyne, ktorá jednak v čase, keď jej vznikol nárok na predčasný starobný dôchodok, nebola sudcom a jednak zákon neumožňoval vyplatenie odchodného pre prípad vzniku nároku na predčasný starobný dôchodok. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 224 ods. 1, § 142 ods. 1, § 151 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie a navrhla, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil, vyhovel jej návrhu v celom rozsahu a priznal jej náhradu trov konania. Prípustnosť dovolania vyvodzovala z ust. § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., t. j., že postupom súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. Dovolanie odôvodnila ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. t. j., že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení. Poukázala na to, že súd prvého stupňa ani odvolací súd sa dostatočne nevysporiadali s rozhodujúcimi okolnosťami, teda splnenie podmienok na vznik nároku na predčasný starobný dôchodok, splnenie podmienok na vznik nároku na odchodné, jednak pokiaľ ide o viazanosť odchodného na osobu sudcu, resp. moment zániku funkcie sudcu, a jednak pokiaľ ide o moment vzniku nároku na dôchodkovú dávku, a to v dôsledku reštriktívneho interpretovania zákona č. 385/2000 Z. z., aplikovaním nesprávneho znenia § 67 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. Rozhodnutia oboch súdov sú nedostatočne odôvodnené, a teda nepreskúmateľné. Odvolací súd odmietol možnosť extenzívneho výkladu ust. § 21 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. s tým, že v čase jeho prijatia neexistoval ako samostatná dôchodková dávka predčasný starobný dôchodok, preto nemohla byť daná vôľa zákonodarcu priznať odchodné i v prípade vzniku na takúto dávku a nie je možné subsumovať pod starobný dôchodok aj predčasný starobný dôchodok.

Žalovaná 1/ sa k dovolaniu žalobkyne nevyjadrila.

Žalovaný 2/ vo vyjadrení k dovolaniu žalobkyne navrhol dovolanie zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) s vysokoškolským

právnickým vzdelaním v súlade s ustanovením § 241 ods. 1 O. s. p., skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.), či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O. s. p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu len v prípadoch, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Žalobkyňou napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku, proti ktorému je dovolanie prípustné podľa týchto ustanovení.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p. a tiež dovoláciu argumentáciu žalobkyne sa najvyšší súd neobmedzil len na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku (§ 238 O. s. p.), ale zaoberal sa aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 ods. 1 O. s. p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady, i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali

za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných väd v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. neboli v dovolaní namietané a v dovolacom konaní ich existencia ani nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania žalobkyne preto z týchto ustanovení nemožno vyvodieť.

Žalobkyňa v dovolaní namieta, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.) sa rozumie taký procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O. s. p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv – pozri napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O. s. p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O. s. p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O. s. p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O. s. p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O. s. p.)].

K tej časti dovolania, v ktorej žalobkyňa namieta, že rozhodnutie odvolacieho súdu (i rozhodnutie súdu prvého stupňa) je v napadnutej časti nepreskúmateľné, že táto nesprávnosť zakladá vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. dovolací súd uvádza nasledovné:

Na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/

Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ Toto stanovisko bolo uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016.

Najvyšší súd, stotožňujúc sa v preskúmvanej veci so závermi, na ktorých spočíva predmetné stanovisko, skúmal, či v danej veci ide o taký výnimočný prípad, kedy by nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladala vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. Dovolací súd však nezistil, že by o takýto prípad v prejednávanej veci išlo; odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu obsahuje vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie.

Dovolateľka tiež namieta, že súdy prejednávajúcu vec nesprávne právne posúdili. Právnym posúdením je činnosť súdu pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (pozri § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (pozri tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napr. sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011 a 7 Cdo 26/2010). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O. s. p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O. s. p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

Keďže dovolanie žalobkyne nie je podľa § 238 O. s. p. prípustné, nepotvrdila sa existencia ňou namietanej procesnej vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani iné vady vymenované v § 237 ods. 1 O. s. p., najvyšší súd odmietol jej dovolanie podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

So zreteľom na odmietnutie dovolania (z procesných dôvodov) sa najvyšší súd nezaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní úspešným žalovaným 1/ a 2/ vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemá (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.), avšak títo nepodalí návrh na rozhodnutie o ich priznaní (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 151 ods. 1 O. s. p.) a vychádzajúc z obsahu spisu im žiadne preukázateľné trovy spojené s dovolacím konaním nevznikli. Preto dovolací súd náhradu trov dovolacieho konania žalovaným 1/ a 2/ nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 23. júna 2016

JUDr. Oľga T r n k o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. M.